

MINISTERSTWO SPRAW WOJSKOWYCH

№ 35

Rok VII

WARSZAWA,
dnia 2 września
1924 r.

DZIENNIK ROZKAZÓW

T R E Ś Ć:

II. Rozkazy ministra spraw wojskowych.

- 516. Rozgraniczenie kompetencji naczelnego prokuratora wojskowego i szefa Departamentu IX M. S. Wojsk.
- 517. Etaty naczelnego prokuratora wojskowego i Departamentu IX M. S. Wojsk. — zmiany.
- 518. Złote Księgi Pułkowe — uzupełnienie rok.
- 519. Zawołania pułkowe.

- 520. Zaopatrywanie w temblaki i pętle do lanc.
- 521. Przydział samochodów dla formacji balonowych.
- 522. Regulamin pracy w zakładach wojskowych wzór.

Dział gospodarczy.

- 523. Należności osób wzywanych do oficerskich sądów honorowych w charakterze świadków.
 - 524. Przechowywanie ksiąg i dokumentów, dotyczących ryczałtów.
-

II. ROZKAZY

MINISTRA SPRAW WOJSKOWYCH

O. I Szt. Gen. 4831 Org.

516.

Rozgraniczenie kompetencji naczelnego prokuratora wojskowego i szefa Departamentu IX M. S. Wojsk.

W uzupełnieniu rozp. Oddz. I Szt. Gen. L. 8670 Org. z 1921 r. (organizacja służby sprawiedliwości na czas pokoju), oraz rozp. Szt. Gen. L. O. I. 4900 Org. z 1921 r. (organizacja Ministerstwa Spraw Wojskowych na czas pokoju) zarządzam, co następuje:

Naczelną prokuraturę wojskową ma za zadanie:

- a) kierownictwo prokuratury przy Najwyższym Sądzie Wojskowym, w którym to zakresie działania zastępuje go prokurator przy Najwyższym Sądzie Wojskowym;
- b) spełnianie stałego nadzoru służbowego nad prokuratorami wojskowymi i wykonywanym przez nich nadzorem penitencjarnym, inspekcjonowanie prokuratur, więzień i aresztów wojskowych w zakresie nadzoru penitencjarnego i przestrzeganie zgodnego z prawem wymiaru sprawiedliwości;
- c) inwigilacje donioslejszych spraw karnych i aprobatę zarysu merytorycznych załatwień ważniejszych spraw karnych;
- d) badanie prawomocnych wyroków i uchwał sądów wojskowych, oraz ustawowo przewidziany współdziałanie przy wnoszeniu nadzwyczajnych środków prawnych i referowanie ich bezpośrednio ministrowi;
- e) referowanie ministrowi wyroków śmierci, ulaskawień, przerwań i odroczeń kary;
- f) załatwianie spraw tymczasowego zwolnienia.

Natomiast do zakresu działania szefa Departamentu należą:

- a) opracowanie projektów ustaw, dotyczących sądownictwa wojskowego;
- b) opracowywanie wniosków dla szefa Sztabu Generalnego w sprawach organizacji pokojowej i wojennej, mobilizacji i wyszkolenia służby sprawiedliwości;
- c) przedkładanie wniosków i opinii szefowi administracji odnośnie zarządzeń administracyjnych z punktu widzenia prawnego;
- d) administracja personelem służby sprawiedliwości;
- e) kierownictwo i nadzór nad fachową działalnością sprawiedliwości.

O. I Szt. Gen. 8660 Org.

517.

Etaty naczelnego prokuratora wojskowego i Departamentu IX M. S. Wojsk. — zmiany.

W uzupełnieniu rozp. Szt. Gen. Oddz. I L. 8670 Org. (organizacja służby sprawiedliwości na stopie pokojowej) — unieważniam etat Nr 2 i zatwierdzam następujący:

Etat naczelnego prokuratora wojskowego przy Najwyższym Sądzie Wojskowym.

	Ofic.	Szer.	Cyw. siły	UWAGI
Naczelną prokuraturę wojsk. (gen.-dyw.)	1	1a		a) ord. osob.
Prokurator przy Najw. Sądzie Wojsk. (gen.-bryg.)	1	—		b) w tem 4 maszyn., 1 woźny, 1 goniec.
Podprokuratorzy przy Najwyższym Sądzie Wojsk. (plk. K. S.)	2	3a		
Referenci nac. prok. (ppłk. K. S.)	4	4a		
Sekretarz prokuratury (kpt.—ppor. adm.)	2	—		
Personel kancelaryjny	—	3	6b	
Etatywo stan Naczelnej Prokuratury	10	11	6	

Równocześnie unieważniam w rozp. Szt. Gen. O. I. L. 4900. Org (organizacja M. S. Wojsk na czas pokoju) etat Departamentu IX i zatwierdzam następujący:

Etat Departamentu IX M. S. Wojsk.

	Ofir.	Podof.	Szer.	Cyw. siły	UWAGI
Szef departamentu (gen.-dyw.)	1		1a	—	a) ord osob.
Oficerowie kanc. (kpt. — ppor. adm)	4		—	—	b) maszyniści.
Personel kancelaryjny	—	6b	6	4c	c) woźni.
Wydział ogólny (1 plk. K. S., 2 ppłk. — mjr. K. S., 2 kpt. K. S.)	5	—	3a	—	
Wydział spraw karnych (1 plk. K. S., 4 ppłk. — mjr. K. S.)	5	—	5a	—	
Wydział konsultacji prawnej (1 plk. K. S., 6 ppłk. — mjr. K. S.)	7	—	7a	—	
Sam. referat ustawodaw. (4 ppłk. — mjr. K. S.)	4	—	4a	—	
Etatowy stan Departamentu IX	26	6	26	4	

B. H. Szt. Gen. 1144.

518

Złote Księgi Pułkowe — uzupeł. rozk.

W uzupełnieniu rozkazu O. V Szt. Gen. 3429. O. (Dz. Rozk. 16.23, poz. 231) należy skreślić w punkcie pierwszym słowa: „w dwóch egzemplarzach”; zmienić brzmienie punktu drugiego na następujące: „złożoną w ten sposób „Złotą Księgę“ dowódcy pułków (równorzędnych oddziałów) złożą u siebie przy chorągwi (sztabdarze)!”.

Punkt trzeci i czwarty całkowicie skreślić.

Dbalść o zewnętrzną stronę „Złotej Księgi”, oraz staranie o najlepsze ułożenie treści, powierzam inicjatywie dowódców.

Wytyczne do ułożenia „Złotych Ksiąg” podaję niżej.

WYTYCZNE DO UŁOŻENIA „ZŁOTYCH KSIĄG”.

Przy układaniu „Złotych Ksiąg” należy przyjąć poniżej podany schemat

Format nie powinien być mniejszy od 40 cm na 25 cm. Papier dobry trwały, oprawa twarda, grzbiet skórzany, pismo wykonane starannie, tuszem czarnym, na okładce i grzbiecie łożony złotem orzeł państwowy i napis np.:

„ZŁOTA KSIĘGA
pułku 22 piechoty”.

Treść „Złotej Księgi” zawierać powinna dane od 1914 r. i dzielić się na wstęp i treść właściwą. Dane dotyczące wcześniejszych tradycji mogą być umieszczone jedynie w razie przyznania prawa do nich przez władze wyższe.

Wstęp zawiera następujące dane:

1. Dane (rozkaz), na mocy których pułk powstał i jego kolejne zmiany nazw.
2. Lista dowódców pułku (ich podpisy przy objęciu dowództwa).

Treść właściwa

1. Bitwy i potyczki (data, miejscowość; ewentualnie w uwadze zdobyć bez wdawania się w szczegóły, które powinny być zawarte w historii pułku).
2. Przydziały do wyższych jednostek.
3. Polegali.
4. Ranni.

5. Odznaczeni orderem „Virtuti Militari”.
6. Odznaczeni „Krzyżem Walecznych”.
7. Odznaczeni innymi odznaczeniami.
8. Wiekopomne wydarzenia w pulku (data i treść — w kilku najwyżej słowach).

Na końcu spis rzeczy.

Numeracja stron księgi kolejna z odpowiednim zapasem czystych stron w każdym dziale. Pulki, które już posiadają założone „Złote Księgi”, mogą zachować je w stanie obecnym.

D. I 10861 Piech. Org. Mob.

519.

Zawołania pułkowe.

Zatwierdzam załączony przy niniejszym Dzienniku Rozk., jako dodatek, zbiór zwołań pułkowych: pułków piechoty, czołgów, kawalerji, artylerji, saperów, oraz szkół wojskowych.

D. III 23838 (Broń) R. M.

520

Zaopatrywanie w temblaki i pętle do lanc.

Zaopatrywanie formacyj w temblaki (rzemienie) i pętle do lanc (Regulamin kawalerji Oddz. III Szt. Gen. L. 5165.Reg. 1922 r.), będące do chwili obecnej w kompetencji Departamentu VII Int. — przekazuję niniejszym Departamentowi III Art. i Uzbr.

D. VI 1422 Sam. tj.

521.

Przydział samochodów dla formacji balonowych.

W związku z nową organizacją wojska balonowego, zatwierdzam następujący rozdzelnik kursujących samochodów formacji balonowych:

D. O. K. Nr. I — Centralne Zakłady Balonowe, Jabłonna, 3 sam. cięż., 1 motocykl,
Komp. Służby Balonowej „ 3 „ „ 1 „

D. O. K. Nr. VIII — Baon Balonowy Toruń: 6 sam. cięż. (z tego 4 jako tendry), 1 sam. półciężarowy i 4 dźwigarki balonowe.

Równocześnie unieważniam dotychczasowy rozdzelnik samochodów, kursujących w formacjach balonowych, ogłoszony w Dzien. Rozk. Nr. 1.24 poz. 6, jak również przydział 1 motocykla dla Dep. VI i 1 motocykla dla składów materiałów pędnych, ogłoszony w tymże rozkazie.

Pozatem, zmniejszam ilość, uprawnionych do kursowania samochodów półciężarowych w D. O. K. Nr. I — w 1 kolumnie ciężarowej — z liczby 4-ch na 3.

D. X 3741 Il.

522

Regulamin pracy w zakładach wojskowych — wzór.

Celem uregulowania, zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem stosunków z robotnikami cywilnymi, zatrudnionymi w zakładach wojskowych, ogłaszam niżej podany wzór regulaminu pracy, oraz zarządzam:

1. Warunki pracy, przepisy porządku wewnętrznego, przepisy bezpieczeństwa oraz inne instrukcje, obowiązujące robotników cywilnych w danym zakładzie, winny być ustalone w osobnym regulaminie pracy i ogłoszone zatrudnionym robotnikom przez stałe wywieszenie przepisów w miejscu wyznaczonym dla ogłoszeń w sprawach

robotniczych danego zakładu, a ponadto w zakładach na obszarze województw: krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego i części cieszyńskiej woj. śląskiego odczytane zatrudnionym i nowoprzyjmowanym robotnikom, względnie omówione z wydziałami robotniczymi lub pełnoletnimi robotnikami danego zakładu w województwach: poznańskim, pomorskim i śląskiem bez części cieszyńskiej.

Kierownicy poszczególnych zakładów opracują, na podatawie podanego wzoru, szczegółowe przepisy, uzupełniając przepisy podane we wzorze o tyle, o ile to jest uzasadnione miejscowymi warunkami pracy i charakterem produkcji, przestrzegając przytem, by uzupełnienia nie były sprzeczne z obowiązującym ustawodawstwem.

2. Szczegółowe regulaminy poszczególnych zakładów podlegają zatwierdzeniu właściwego inspektora pracy w województwach: warszawskiem, łódzkim, kieleckim, lubelskim, biłostockim, wołyńskim, poleskim, nowogródzkim oraz ziemi Wileńskiej, względnie starostwa w województwach: krakowskim, lwowskim, tarnopolskim, stanisławowskim oraz cieszyńskiej części województwa śląskiego; w województwach: poznańskim, pomorskim i śląskiem bez cieszyńskiej części województwa śląskiego winny być omówione z wydziałami robotniczymi i zakomunikowane inspektorowi pracy.
3. Regulaminy szczegółowe wchodzi w życie w 2 tygodnie po ich ogłoszeniu.
4. Ostateczny termin wykonania niniejszego zarządzenia i wprowadzenia szczegółowych regulaminów w życie oznaczam na dzień 1 października b. r.

Do dnia 15 października b. r. zameldują mi d-cy O. K., w drodze przez Dep. X Przem. Wojen., wykonanie zarządzenia oraz nadesłają odpisy wprowadzonych w życie szczegółowych regulaminów pracy w poszczególnych zakładach.

REGULAMIN PRACY

obowiązujący robotników cywilnych

zatrudnionych w

(wymienić nazwę zakładu)

Art 1.

Istota regulaminu.

§ 1. Niniejszy regulamin zawiera warunki pracy, obowiązujące robotników i kierownika zakładu w czasie trwania umowy o pracę w (nazwa zakładu) od dnia (wstawić datę 14 dni po ogłoszeniu).

Art. 2.

Warunki przyjęcia do pracy.

§ 1. O przyjęciu robotnika do pracy decyduje w każdym poszczególnym wypadku kierownik zakładu.

§ 2. Nowoprzyjęci do pracy robotnicy podlegają obowiązkowo próbie, która trwa w zasadzie 7 dni, może zaś być przedłużona, zależnie od zachodzącej potrzeby, na czas określony w umowach.

W przeciągu pierwszych 7 dni próby może być robotnik zwolniony z pracy w każdym czasie bez podania przyczyn i bez żadnego wypowiedzenia pracy, względnie pieniężnego odszkodowania. Po upływie 7 dni, jeśli próba została określona na czas dłuższy, może być robotnik zwolniony po upływie czasu, na jaki okres próbny został przedłużony.

§ 3. Do przyjęcia robotnika do pracy wymagane są następujące warunki:

- a) obywatelstwo polskie,
- b) zdolność fizyczna i wiedza lub praktyka fachowa do wykonywania robót, wskazanych przy zawarciu umowy o pracę,
- c) wiek nie niższy od 15-tu i nie wyższy od 55 lat,
- d) uregulowany stosunek do służby wojskowej,
- e) podporządkowanie się niniejszemu regulaminowi.

§ 4. Na dowód posiadania powyższych warunków winien robotnik ubiegający się o pracę:

- a) przedstawić dowód osobisty,
- b) poddać się badaniu lekarza, do którego zostanie skierowany przez kierownika zakładu,
- c) przedstawić dokumenty, potwierdzające fachowe wykształcenie, względnie praktykę w danym zawodzie, oraz wykonać z rezultatem zadowalniającym zadaną mu próbę,

- d) przedstawić dokumenty wojskowe (odnosi się do mężczyzn w wieku przewidzianym w ustawie o obowiązkowej służbie wojskowej),
- e) wyrazić zgodę na podporządkowanie się regulaminowi pracy,
- f) złożyć w biurze zarządu 1 egz. swojej fotografii, w celu wydania mu legitymacji.

Art. 3.

Obowiązki zatrudnionych robotników.

- § 1. Każdy z zatrudnionych robotników jest obowiązany:
- a) do posłuszeństwa, lojalności i poważania względem swoich przełożonych,
 - b) do pilności, sumienności i oszczędności przy użyciu materiałów i największej wydajności pracy przy wykonywaniu powierzonych im robót,
 - c) do zachowania ściśle tajemnicy o jakości, zakresie produkcji i ruchu zakładu,
 - d) do poprawnego i obyczajnego zachowania się względem współpracowników,
 - e) do punktualnego przestrzegania czasu pracy,
 - f) do przestrzegania porządku i czystości w ubikacjach zakładu,
 - g) do sprzątanía i czyszczenia codziennie po ukończeniu pracy maszyn i aparatów, na których pracuje,
 - h) do przestrzegania przepisów niniejszego regulaminu i wydanych zarządzeń w przedmiocie toku pracy, bezpieczeństwa i całości majątku skarbowego, oraz życia i zdrowia zatrudnionych w zakładzie osób.
- § 2. Natomiast zabrania się zatrudnionym robotnikom:
- a) Przynoszenia ze sobą do oddziałów pracy jakichkolwiek przedmiotów i artykułów nie mających żadnego związku z produkcją i niepotrzebnych robotnikom w czasie przebywania w zakładzie pracy, w szczególności napojów alkoholowych. Przynoszone przez robotników: posiłek, tytoń, papierosy, cygara, fajki oraz zapałki i zapalniczki winny być w zasadzie składane przez poszczególnych robotników w wyznaczonym na ten cel pomieszczeniu, wyjątkowo zaś, za zezwoleniem kierownika, mogą być przynoszone do oddziałów pracy.
 - b) Wynoszenie bez zezwolenia kierownika poza obręb zakładu części maszyn, narzędzi, produktów, materiałów i t. p. przedmiotów, stanowiących własność.
 - c) Samowolnego dokonywania zamiany części i narzędzi, względnie reparacji powierzonych im maszyn.
 - d) Wykonywania na terenie zakładu bez zezwolenia kierownika robót prywatnych i wogóle robót niepołączonych przez właściwy organ przełożony.
 - e) Samowolnego szkicowania zabudowań zakładu, urządzeń, maszyn, narzędzi i innych przedmiotów, jak n. p.: rysunków, modeli, sprawdzianów, fabrykatów i t. p.
 - f) Niezważania, względnie psucia maszyn, narzędzi, aparatów i urządzeń zakładu, czy to przez złą wolę, czy to niedopatrznie lub lekkomyślnie.
 - g) Palenie podczas pracy papierosów, cygar i fajek w oddziałach i ubikacjach, w których to zostało bezwarunkowo wzbronione.
 - h) Zanieczyszczania oddziałów i innych ubikacji zakładu, w szczególności płucia na podłogę, zaśmiecania i zanieczyszczania podłóg w oddziałach oraz zanieczyszczania ustępów.
 - i) Przychodzenia do pracy w stanie nietrzeźwym.
 - j) Opuszczania podczas obowiązującego czasu pracy stanowisk bez zezwolenia lub polecenia organu bezpośrednio nadzorującego.
 - k) Prowadzenia niezwiązanych z pracą dysput, śpiewów, gwizdania, żartów, śmiechów.
 - l) Prowadzenia handlu w oddziałach pracy.
 - m) Wszczyniania sporów i bójek.
 - n) Czytania i kolportowania gazet, książek, pism oraz prowadzenia na terenie zakładu dyskusyj i agitacyj politycznych podczas pracy.
 - o) Rozklejania na terytorjum zakładu bez zezwolenia kierownika zakładu ogłoszeń, odezw, zawiadomień i t. p.
 - p) Zbierania na terenie zakładu podczas pracy bez zezwolenia kierownika jakichkolwiek składek pieniężnych.
 - r) Urządzania wiecej i zebrań podczas i po pracy, bez wiedzy i zezwolenia kierownika.

Art. 4.

Czas pracy i przerwy w pracy.

§ 1. Długość i rozkład czasu pracy w zakładach wojskowych jest regulowany przez kierownika zakładu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 18/XII.1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 2.20 poz. 7) o czasie pracy w przemyśle i handlu.

§ 2. Praca w zakładzie trwa normalnie od godziny do godziny (podać ściśle godzinę rozpoczęcia pracy w zakładzie lub osobno dla poszczególnych oddziałów, wzgl grup o ileby czas trwania pracy w poszczególnych oddziałach, wzgl grupach był różny)

Normalne przerwy w pracy dla odpoczynku trwają od godziny do godziny (podać jak powyżej).

Miarodajnym dla rachuby czasu w zakładzie jest zegar fabryczny.

Początek, koniec, oraz przerwy w pracy, oznajmia się robotnikom zapomocą ustalonych w zakładzie sygnałów.

§ 3. Przerwy w pracy dla wypoczynku i spożycia posiłku, oraz przerwy spowodowane z winy, w interesie, lub na prośbę ogółu, lub poszczególnych robotników, nie wliczają się do ilości godzin pracy w zakładzie; inne przerwy w pracy, spowodowane w ciągu dnia roboczego przez kierownictwo zakładu, wliczają się do czasu pracy.

Art. 5.

Płace, wypłaty.

§ 1. Każdy robotnik cywilny, w zależności od swoich kwalifikacyj i zajmowanego stanowiska, jest zaszeregowany do jednej z kategorii i klasy następującej tabeli, podług której wyznacza się poszczególnym robotnikom przy zawieraniu umowy płace gwarantowane.

Kategoria.

1. Specjaliści wysoce wykwalifikowani, maszyniści, palacze, pomoc admin.

2. Brygadziści

3. Rob. kwalifikowani I klasa
II " "
III " "
IV " (dla rob. w zakł. mund.)

4. Robotnicy przyuczeni i pomoc kwalifikowana

5. Chłopcy/uczn. a) I rok
b) II " "
c) III " "
d) IV " "

6. Robotnicy niekwalifikowani

7. Pomocnicy, rob. niekw. i kobiety niekwalifikowane

Zaliczanie robotników do jednej z powyższych kategorii i klasy należy do kompetencji kierownika zakładu.

§ 2. Płace robotników, zaliczonych do kat. I-ej, regulują pisemne umowy. Płace robotników, zaliczonych do pozostałych kategorii i klas ustala dla poszczególnych robotników — kierownik zakładu w granicach norm i z zastosowaniem zmian, ogłaszanych przez d-cę O. K.

Przy pracy akordowej obowiązuje osobny cennik od sztuki, który jest podawany robotnikom do wiadomości przed rozpoczęciem odnośnych robót.

W tym wypadku, wynagrodzenie umowne podług płacy gwarantowanej ma tylko wówczas zastosowanie, jeśli poszczególni robotnicy nie mogli w akordzie uzyskać wynagrodzenia dniówkowego z przyczyn od nich niezależnych.

§ 3. Wypłaty zarobków uskutecznią się zdołu w stałych poprzednio oznaczonych przez kierownika zakładu terminach tygodniowych, względnie dekadowych. Dla celów obrachunkowych ma zastosowanie w zakładach wojskowych, przy regulowaniu zarobków robotnikom, tygodniowe zamknięcie list płac z pozostawieniem zaległych należności z bieżącego tygodnia.

Wypłaty, przypadające na niedzielę lub w dzień świąteczny, winny być uskuteczniane w poprzedzający dzień powszedni.

§ 4. Każdy robotnik, otrzymujący wynagrodzenie za pracę, winien sam lub przez upoważnionego zastępcę pokwitować odbiór podpisem, w sposób oznaczony przez kierownika zakładu.

Przy podpisywaniu listy płac i odbieraniu zrobku, winien robotnik skontrolować podpisane przez się pozycje i odebraną sumę oraz w razie nieotrzymania w całości pokwitowanej sumy zgłosić niezwłocznie w zarządzie reklamację.

§ 5. Robotnikom przysługuje wynagrodzenie za przepracowany czas lub za odebrane bez zarzutu sztuki, w wypadku zaś stosowania systemu premjowania — premja, za oszczędzony czas lub jakość produkcji. Za pracę w godzinach nadliczbowych zalicza się robotnikom nadwyżki w wysokości 50% płacy godzinowej za pierwsze 2 godziny nadliczbowe i w wysokości 100% płacy godzinowej — za następne godziny pracy i za godziny nadliczbowe, przypadające na noc lub w niedzielę i święta.

Dodatkowe wynagrodzenie robotników akordowych za pracę w godzinach nadobowiązkowych oblicza się na podstawie ich przeciętnego zarobku w poszczególnym okresie pracy.

§ 6. Robotnikom opłacanym w stosunku miesięcznym zalicza się do czasu pracy przerwy w pracy, spowodowane niezależnie od administracji, o ile zostaną zwolnieni uprzednio od zajęcia przez kierownika zakładu

§ 7. Zaliczek na zarobki z reguły nie udziela się.

§ 8. Robotnikom przy rozwiązaniu umowy o pracę reguluje się wypłaty w zasadzie w dniu rozwiązania umowy. O ileby rozliczenie ostateczne nie mogło nastąpić w tym samym dniu, ze względu na trudności natury technicznej, otrzymuje zwolniony w dniu rozwiązania umowy przypadającą należność podług stawki zasadniczej, a przypadającą mu ewentualnie różnicę — przy najbliższej wypłacie ogólnej.

Przy rozwiązaniu umowy o pracę, o ile to rozwiązanie nie nastąpiło z końcem dnia roboczego, zalicza się zwalnianemu każdą przepracowaną i rozpoczętą w danym dniu godzinę pracy.

Art. 6.

Potrącenia.

§ 1. Każdy robotnik jest odpowiedzialny materialnie za wydane mu narzędzia, jak również za spowodowane przez niego szkody w majątku skarbowym na terenie zakładu przez lekkomyślność lub złą wolę.

§ 2. Z zarobków robotnika mogą być potrącone kwoty:

- a) na pokrycie należności podatkowych i innych opłat publicznych,
- b) na pokrycie obowiązujących składek ubezpieczeniowych,
- c) na pokrycie określonego w umowie czynszu za mieszkanie, oraz należności za opał, światło i wyżywienie,
- d) kary pieniężne nałożone na niego przez przedsiębiorstwo za przekroczenia przepisów niniejszego regulaminu,
- e) na umorzenie ewentualnie pobranej przez niego zaliczki,
- f) na umorzenie długów zaciągniętych w sklepie lub kooperatywie fabrycznej (punkt ten nie obowiązuje w zakładach na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego),
- g) na pokrycie należności, obciążających robotnika na mocy prawomocnych sądowych tytułów wykonawczych.

Łączna suma potrąceń z zarobków zatrudnionych robotników, w wypadkach przewidzianych w pktach a, d, e, f, nie może przewyższać dla samotnych — $\frac{1}{3}$, dla żonatych zaś i mających dzieci wdowców (wdów) — $\frac{1}{4}$ należności kwitowanej przy wypłacie.

Przy potrąceniach przewidzianych w pktcie g) nie mogą być przekroczone normy, określone właściwych przepisach dzielnicowych.

Art. 7.

Dni wolne od pracy.

§ 1. Do czasu ustawowego określenia dni świątecznych następujące dni w roku są wolne od pracy:

- a) niedziele,
- b) uroczyste święta kościelne wyznania rzym. kat. mianowicie: Nowy Rok, Trzech Króli, Oczyszczenie N. Marij Panny—2 lutego, Zwiastowanie N. M. P.—25 marca, 2 dzień Wielikijnoy, Wniebowstąpienie Pańskie, 2 dzień Zielonych Świąt, Boże Ciało, Św. Apostołów Piotra i Pawła—29 czerwca, Wniebowzięcie N. M. P.—15 sierpnia, Narodzenie N. M. P.—8 września, Wszystkich Świętych — 1 listopada, Niepokalane Poczęcie — 8 grudnia, 1 i 2 dzień Bożego Narodzenia,

- c) dni uroczyste, obchodzone tradycyjnie przez miejscową ludność, o ile o zwolnienie od pracy złoży prośbę większość zatrudnionych robotników na 48 godz. naprzód,
- d) dzień 3-go maja,
- e) częściowo Wigilja Bożego Narodzenia i Wielka Sobota, mianowicie od godz. 12-cj,
- f) dni uroczyste siły zbrojnej, o ile zażądanie to zarządzone specjalnie przez M. S. Wojsk.,
- g) dni wyborów do Sejmu i Senatu,
- h) dni uroczystości innych wyznań dla tych robotników, którzy do danego wyznania należą.

W tym ostatnim wypadku oraz w wypadku pod e), o częściowym lub całkowitem zamknięciu ruchu w zakładzie decyduje kierownik zakładu.

§ 2. Za czas zwolnienia z pracy z powodu uroczystości siły zbrojnej otrzymują robotnicy płacę gwarantowaną podług normy zasadniczej, wraz z dodatkiem drożyznianym, do której zostali zakwalifikowani.

Za inne dni wolne od pracy nie przysługuje robotnikom żadna zapłata.

Art. 8.

U r l o p y.

§ 1. Robotnikom przysługują płatne urlopy wypoczynkowe, według norm uregulowanych ustawą z dnia 16.5.22 r. (Dz. U. Rz. P. N. 40.22 poz. 334) oraz rozporządzeniem wykonawczem Min. Pracy i Op. Społ. z dnia 11.6.23 (Dz. U. R. P. Nr. 62.23 poz. 464).

§ 2. Ponadto, mogą być udzielane poszczególnym robotnikom przez kierownika zakładu, w zasługujących na to wypadkach, urlopy okolicznościowe; za te urlopy nie przysługuje robotnikom żadna zapłata.

Art. 9.

Uprawnienia i obowiązki robotników w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby.

§ 1. W myśl ustawy z dnia 19.5.20 (Dz. U. R. P. Nr. 44.20) podlega każdy robotnik obowiązkowo ubezpieczeniu na wypadek choroby w kasie chorych tego powiatu, na którego terenie zakład się znajduje.

§ 2. Z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby potrąca się robotnikowi $\frac{2}{3}$ składki ustalonej przez kasę chorych.

§ 3. Robotnikom zarejestrowanym w kasie chorych przysługuje w razie choroby pomoc lekarska, lekarstwa i zasiłki z kasy chorych.

§ 4. Jeśli, z powodu braku w danym powiecie kasy chorych, robotnicy nie mogą być ubezpieczeni na wypadek choroby, w myśl ustawy z dnia 19.5.20 r., przysługują im w wypadkach choroby analogiczne świadczenia ze strony M. S. Wojsk., w myśl rozk. poz. 3993 Dz. R. Wojsk. Nr. 96.19.

§ 5. O każdym wypadku choroby oraz innych przyczynach, z których powodu robotnik nie może być obecny przy pracy dłużej niż 3 dni z rzędu, winien on zawiadomić kierownictwo zakładu najpóźniej w drugim dniu choroby; również na wypadek wybuchu choroby epidemicznej w rodzinie lub zamieszkanym domu — winien zawiadomić o tem kierownictwo zakładu niezwłocznie po skonstatowaniu wypadku.

Art. 10.

Uprawnienia i obowiązki robotników w zakresie nieszczęśliwych wypadków.

§ 1. Do czasu ustalenia przez władze ustawodawcze jednolitego prawodawstwa w dziedzinie ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków, obowiązują w tym zakresie przepisy zgodne z ustawodawstwem obowiązującym na terenie danego województwa.

§ 2. Zgodnie z temi przepisami podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu w zakładzie ubezpieczenia od wypadków we Lwowie robotnicy, zatrudnieni w zakładach na obszarze województw: warszawskiego, łódzkiego, kieleckiego, lubelskiego, białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, wołyńskiego, ziemi Wileńskiej, krakowskiego, lwowskiego, tarnopolskiego, stanisławowskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego.

§ 3. Na terenie województw: poznańskiego, pomorskiego i śląskiego (z wyjątkiem Śląska Cieszyńskiego) robotnicy, zatrudnieni w zakładach wojskowych nie podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od wypadków.

W zakładach wojskowych na terenie tych województw należne robotnikom odszkodowania z tytułu nieszczęśliwych wypadków są regulowane we własnym zakresie, mianowicie według przepisów i norm określonych w niemieckiej ordynacji ubezpieczeniowej.

§ 4. O każdym nieszczęśliwym wypadku przy pracy, który spowodował choćby najmniejsze i niewidoczne obrażenia cieleśne, winien dotyczący robotnik zawiadomić niezwłocznie majstra danego zakładu lub jego zastępcę, względnie dozorcę robót.

W wypadkach obrażeń poważniejszej natury, wskutek których robotnik nie może zawiadomić o wypadku osobiście, o ile majstra, jego zastępcy, względnie dozorcę robót, nie ma na miejscu, winni to uczynić inni zatrudnieni w zakładzie pracownicy.

Art. 11.

Zebrania robotnicze.

§ 1. Bez zezwolenia kierownika nie wolno robotnikom urządzać na terenie zakładu żadnych zebrań.

By uzyskać zezwolenie na odbycie zebrania, winni robotnicy zawiadamiać o zamiarze i programie przynajmniej na 24 godz. przed terminem zebrania.

Zebrania mogą się odbywać tylko po godzinach pracy i w miejscu przeznaczonym na to przez kierownika.

Zebrania może rozwiązywać w każdej chwili kierownik, względnie delegowany przez niego przedstawiciel zarządu, o ile dykuszja zebrania wychodzi poza ramy zakomunikowanego kierownikowi programu.

Art. 12

Prośby, zażalenia.

§ 1. Prośby i zażalenia poszczególnych lub ogółu robotników, dotyczące stosunków pracy winny być kierowane przez nich w pierwszej instancji do kierownika zakładu.

Sposób wnoszenia prośb i zażeń pozostawia się zainteresowanym do wyboru z zastrzeżeniem, że prośby lub zażalenia kilku lub ogółu robotników mogą być przedstawiane nawyżej przez 2-ich przedstawicieli.

§ 2. Prośby i zażalenia kierowane do D. O. K. i M. S. Wojsk. winny być składane na piśmie.

W wypadkach wnoszenia prośb lub zażeń do D. O. K., winni ci robotnicy bezwzględnie złożyć kierownikowi zakładu odpis prośby lub zażenia; w wypadkach zaś kierowania ich do M. S. Wojsk zawiadamiać o treści podań, oprócz kierownika zakładu, również D. O. K., któremu zakład podlega.

Stosowanie się do powyższej procedury leży w interesie sprawnego załatwiania wynikłych spraw przez władze wojskowe.

§ 3. Postanowienia niniejszego artykułu w niczem nie ograniczają prawa pracowników do zwracania się w powyższych sprawach do inspektorów pracy

Art. 13.

Przepisy bezpieczeństwa.

§ 1. Każdy robotnik jest obowiązany w ogólności do zachowania jaknajwiększej ostrożności i przytomności umysłu przy pracy, nie tylko dla uchronienia skarbu od strat lecz również w celu ochrony zdrowia i życia swojego i swoich współpracowników.

§ 2. Pracownicy winni przestrzegać obowiązujące przepisy bezpieczeństwa przy pracy, w szczególności:

- a) Robotnicy obsługujący maszyny winni przystępować do pracy w obcisłych i pozapinanych ubraniach z odpowiednio krótkimi rękawami; przepis ten odnosi się również do kobiet, którym nie wolno ponadto rozpuszczać przy pracy włosów, względnie warkoczy.
- b) Robotnikom w stanie nietrzeźwym nie wolno przystępować do pracy; dopilnowanie, by robotnik w stanie nietrzeźwym był od pracy usunięty należy do obowiązków bezpośrednio nadzorującego organu.

- c) Organa nadzorujące bezpośrednio pracę oraz starci robotnicy, obeznani dokładnie z ewentualnościami grożącymi w danym zakładzie niebezpieczeństw, winni przestrzegać nowo-przyjmowanych robotników przed grożącymi wypadkami w danym oddziale i pouczać ich o zachowaniu się przy pracy i używaniu środków bezpieczeństwa.
- d) Każdy robotnik winien się dokładnie zaznajomić ze środkami zatrzymywania maszyn, którą obsługuje, oraz z sygnałami i sposobem ich wywoływania, celem zatrzymania ruchu innych maszyn w danym oddziale. W razie potrzeby, jest obowiązany każdy robotnik użyć tych środków bez specjalnego na to polecenia
- e) Przy pracach niebezpiecznych dla zdrowia i życia winni robotnicy używać środków wydanych im dla zabezpieczenia.
- f) Obsługa urządzeń napędowych, elektrycznych, wodociągowych, gazowych, centralnego ogrzewania i urządzeń transmisyjnych należy do zakresu działania personelu fachowego, wobec czego jest wzbronione innym robotnikom jakiegokolwiek bądź manipulowanie około tych urządzeń.
- g) W budynkach drewnianych i przy pracy z materiałami łatwo-palnymi, nie wolno zapalać lub wносить ognia bez specjalnego zezwolenia kierownika zakładu.
- h) Pracę na danej maszynie może wykonywać tylko ten robotnik, który został wyznaczony do jej obsługi, nie wolno więc innym robotnikom bez zezwolenia kierownika oddziału, wykonywać robót na innych maszynach, nawet gdyby te były chwilowo niezajęte
 - i) Podczas ruchu maszyn winien robotnik wykonywać tylko te czynności, które są związane ściśle z wykonaniem danej roboty; jest natomiast zabronione podczas ruchu maszyn, zdejmowanie urządzeń ochronnych, czyszczenie i smarowanie maszyn, jeśli maszyna nie posiada zabezpieczonych do tego urządzeń, naprawianie, zmienianie narzędzi i części maszyn, usuwanie palcami wiór, opilek, siadanie, stawianie i opieranie się na maszynach.
- k) Zabronione jest wstrzymywanie lub hamowanie ruchu maszyny przez przykładanie rąk do pasów i kół oraz przy popędzie elektrycznym gwałtowne włączanie siły napędowej.
- l) Robotników zatrudnionych przy kotłach, motorach i maszynach specjalnych, obowiązują prócz ogólnych przepisów bezpieczeństwa specjalne instrukcje, obowiązujące w pomieszczeniu tych urządzeń
- m) Ustawionych aparatów i urządzeń przeciwpożarowych nie wolno używać do innych celów prócz gaszenia pożaru, nie wolno również samowolnie zmieniać ich przepisanego miejsca.

Art. 14.

Skutki przekroczenia przepisów regulaminu przez robotników.

§ 1. Za niestosowanie się do przepisów niniejszego regulaminu, specjalnych zarządzeń i poleceń kierownika, względnie właściwych organów zarządu będą stosowane:

1. Upomnienie.
2. Kara pieniężna.
3. Wymówienie pracy z zachowaniem przepisane go okresu wypowiedzenia umowy.
4. Natychmiastowe zwolnienie bez odszkodowania, według następującej tabeli:
 - a) za przedstawienie przy ubieganiu się o pracę fałszywych danych i dokumentów — natychmiastowe zwolnienie bez odszkodowania,
 - b) za nieposłuszeństwo i nieposzanowanie przełożonych przy pracy — za pierwszym razem kara pieniężna w wysokości nie przewyższającej 2 zł, za drugim razem — wymówienie pracy,
 - c) za obelgi i groźby pod adresem przełożonych — natychmiastowe zwolnienie z pracy bez odszkodowania,
 - d) za przekroczenie przepisów, wyszczególnionych w pktach b, d, f, § 1 art. 3 — za pierwszym razem upomnienie, za drugim — kara pieniężna w wysokości nieprzekraczającej 2 zł., za trzecim wymówienie pracy,
 - e) za przekroczenie pktu c § 1 art. 3, o ile robotnik został pociągnięty do odpowiedzialności karnej — natychmiastowe zwolnienie bez odszkodowania,
 - f) za nieusprawiedliwione spóźnienie się do pracy do 10 minut po sygnale — za pierwszym razem upomnienie, za każdym następnym razem kara pieniężna do wysokości 0,50 zł. Za nieusprawiedliwione spóźnienie się do pracy powyżej 10 minut do 4 godz. dziennie — za pierwszym razem kara wynosi do wysokości 50 gr dz. pł. gw., za każdym następnym

nym razem — do wysokości 1 zł., przyczem we wszystkich wypadkach nie dopuszcza się spóźnionego do pracy przed przerwą obiadową i nie zalicza się mu straconych godzin pracy.

Za nieusprawiedliwione spóźnienie się do pracy powyżej 4 g. — nie dopuszcza się spóźnionego do pracy w tym dniu pracy, nie zalicza się mu do wypłaty straconych godzin pracy i wymierza się mu karę pieniężną w wysokości analogicznej, jak za nieusprawiedliwioną nieobecność przy pracy,

- g) za nieusprawiedliwioną nieobecność przy pracy przez 1 dzień — kara pieniężna wynosi za każdym razem $\frac{1}{2}$ dziennej płacy gw., nie może jednak przekraczać za każdym razem 2 zł.

Za nieusprawiedliwioną nieobecność przy pracy przez 3 dni z rzędu lub 6 dni w miesiącu — natychmiastowe zwolnienie bez odszkodowania,

- h) za przekroczenie specjalnych zarządzeń, o ile nie zagraża to interesom majątkowym skarbu, względnie bezpieczeństwu życia zatrudnionych w zakładzie osób, za pierwszym razem upomnienie, za drugim — kara pieniężna do wysokości nie przekraczającej 2 zł., za trzecim — wypowiedzenie pracy; natomiast, o ile stałe przekroczenie specjalnych instrukcyj zagraża interesom majątkowym skarbu lub bezpieczeństwu życia zatrudnionych w zakładzie osób, kierownik zakładu ma prawo wydać robotnika bez żadnego odszkodowania,
- i) za przekroczenie zakazów w § 2 art. 3, w wypadkach należytego stwierdzenia złej woli robotnika — natychmiastowe zwolnienie bez odszkodowania; w wypadkach zaś lekkomyślności, nieostrożności lub niedopatrzania — kara pieniężna nie przekraczająca wysokości 2 zł niezależnie od obowiązku robotnika pokrycia wszystkich szkód i strat,
- j) za przekroczenie przepisów bezpieczeństwa, wyszczególnionych w art. 13 o ile nie zostało popełnione ze złej woli — kara pieniężna w wysokości nie przekraczającej 2 zł w razie zaś powtarzania się tego wykroczenia — wypowiedzenie pracy; w razie należytego stwierdzenia przy powyższych przekroczeniach złej woli — natychmiastowe zwolnienie bez odszkodowania,
- k) za niezawiadomienie zarządu zakładu o wybuchu choroby zaraźliwej w rodzinie lub domu zamieszkiwanym przez danego robotnika — kara pieniężna do wysokości 2 zł.

§ 2. Suma kar pieniężnych w okresie wypłaty (tydzień, dekada) nie może przekraczać $\frac{1}{3}$ całkowitego wynagrodzenia w danym okresie. Jeśliby suma kar pieniężnych w danym okresie wypłaty miała przekroczyć powyższą normę, może być robotnik zwolniony natychmiast bez odszkodowania.

§ 3. Potrącenia z kar pieniężnych tworzą osobny fundusz, którym zarządza kierownik zakładu na podstawie osobnych przepisów zatwierdzonych przez inspektora pracy.

Dochoły i rozchody z tego funduszu są prowadzone w osobnej księdze.

Art. 15.

Rozwiązanie i zawieszenie umowy.

§ 1. Prócz wypadków rozwiązania umowy za przekroczenie regulaminu i czyny karygodne, przewidziane w tabeli kar, umowy rozwiązują się:

- a) na mocy wzajemnego porozumienia się,
- b) skutkiem upływu terminu najmu, przy umowach, zawartych na czas określony bez zastrzeżonego okresu wypowiedzenia,
- c) po upływie 2 tygodni od terminu wypowiedzenia umowy, przy umowach zawartych na czas nieokreślony, względnie dłuższego okresu wypowiedzenia, o ile zastrzeżono w umowie okres dłuższy,
- d) skutkiem skazania robotnika na więzienie na mocy prawomocnego wyroku sądowego lub zaaresztowania go na czas ponad dwa tygodnie,
- e) skutkiem wstrzymania robót w przedsiębiorstwie w ciągu więcej niż siedmiu dni z powodu pożaru, powodzi, wybuchu kotła parowego i t. p. nieszczęśliwego wypadku (pkt ten nie obowiązuje w województwie poznańskim, pomorskim, śląskim, krakowskim, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim).
- f) w razie niestawienia się robotnika do pracy więcej niż przez 4 tygodnie z rzędu, chociażby z przyczyn uzasadnionych.

§ 2. Robotnik może żądać natychmiastowego rozwiązania umowy

- a) w wypadku pobicia go lub ciężkiej obrazy i wogóle złego lub nieobyczajnego obejścia się ze strony administracji i osób nadzorujących pracę, względnie nakłaniania go do czynów niemoralnych lub prawu przeciwnych,

- b) w wypadku niewykonania z winy administracji zakładu zawartej z robotnikiem umowy,
- c) jeśli nie może dalej pracować bez widocznej szkody dla swego zdrowia, lub nie jest zdolnym, fizycznie do wykonywania wypływających z umowy obowiązków.

W innych wypadkach, robotnik zamierzający rozwiązać umowę winien uprzedzić o tem zarząd zakładu na 2 tygodnie naprzód, względnie w tern inie przewidzianym w zawartej z nim umowie.

§ 3. Na wypadek powołania robotnika do służby wojskowej, umowa z nim zawieszta się bez prawa do płacy na czas trwania tej służby

Po odbyciu służby wojskowej winien robotnik zgłosić się w zakładzie niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów zwolnienia. W razie zaś niestawienia się chociażby usprawiedliwionego w ciągu 4-ch tygodni ma zastosowanie pkt f. § 1 niniejszego artykułu.

Umowa może być zawieszona również w innym wypadku na prośbę robotnika i za zgodą kierownika zakładu.

DZIAŁ GOSPODARCZY

D. VII 46025 Up.

523

Należności osób wzywanych do oficerskich sądów honorowych w charakterze świadków.

W ślad za rozporządzeniem M. S. Wojsk Dep. VII Int. L. 66982 W. Up. z dnia 21.XII.1923 r., Dz. Rozk Nr. 1.24 poz. 11, zarządzam:

Należności osób cywilnych, wzywanych w charakterze świadków do oficerskich sądów honorowych, należy regulować w myśl odnośnych przepisów, obowiązujących dla sądów karnych cywilnych.

Wydatek stąd powstały należy zarachować na dz. 2 § 7 poz. 1 budżetu M. S. Wojsk.

Wojskowi rezerwy, oraz na emeryturze, tudzież funkcjonariusze państwowi przy zwrocie kosztów powołania w charakterze świadków do oficerskich sądów honorowych, mają być traktowani, jak osoby cywilne.

Wojskowym służby czynnej, wezwanym do oficerskich sądów honorowych w charakterze świadków, przysługuje zwrot kosztów podróży i diety, jak za podróż służbową. Ze względów oszczędnościowych wzywianie świadków należy ograniczyć do wypadków, w których sprawa wymaga koniecznie przesłuchania ich przez właściwy oficerski sąd honorowy. Wskazane jest, by świadkowie w miarę możliwości byli przesłuchiwani przez oficerskie sądy honorowe w miejscu ich zamieszkania. Jeżeli w miejscu zamieszkania świadka niema oficerskiego sądu honorowego, można zwrócić się z prośbą o przesłuchanie go do właściwej władzy administracyjnej, a o ile sprawa wymaga koniecznie przesłuchania świadka przez właściwy sąd honorowy, może on w tym celu delegować jednego ze swych członków do miejsca zamieszkania świadka. W tym wypadku podróż delegowanego oficera należy traktować, jako podróż służbową.

D. VII 47014 W. M.

524.

Przechowywanie książek i dokumentów, dotyczących ryczałtów.

Wszystkie książki pomocnicze oraz dokumenty, uzasadniające wpisy do tych książek, a dotyczące:

- 1) ryczałtu na konserwację materiału mundurowego,
- 2) " " pranie,
- 3) " " materiały pisarskie,

mają być przechowywane we właściwych formacjach tak długo, dopóki nie zostaną przez oficera K. K. sprawdzone i zakwalifikowane przez niego do zniszczenia.

Decyzję swą, co do zniszczenia wspomnianych ksiąg i dokumentów, wydaje organ kontrolny — pisemnie.

Czynność zniszczenia ma być dokonana przez komisję, wyznaczoną z rozkazu dowódcy, która sporządzi i podpisze protokół swych czynności, załączając do protokołu pisemną decyzję organu kontrolnego.

Protokół wraz z załącznikiem — ma być przechowywany w aktach formacji.

Warszawa, dnia 2 września 1924 r.

W z. ministra spraw wojskowych

(—) Majewski,
generał-dywizji.